

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zespołu Szkolno-Przedszkolnego

w Siennej

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem (...),
ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich.”*
JAN PAWEŁ II

wrzesień 2017r.

1. CO TO JEST PROGRAM PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZY?

Program profilaktyczno-wychowawczy jest rozumiany jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocnione i uzupełnione przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe, powinna dokonać się w szkole integracja działań profilaktycznych z działaniami wychowawczymi.

W całym procesie wdrażania programu profilaktyczno-wychowawczego kluczowe znaczenie ma osoba wychowawcy-nauczyciela, który pełni cztery podstawowe funkcje:

- bycia wzorem dla wychowanka,
- dydaktyczną,
- instruktażową,
- wychowawczą.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, wychowawcą świetlicy, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni.

2. JAK NALEŻY ROZUMIEĆ WYCHOWANIE?

Wychowanie to proces wspierania ucznia w rozwoju angażujący dwie osoby: wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, trenera) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka); pozostających w osobowej relacji opartej na wzajemnym szacunku, poszanowaniu godności osobistej; współdziałających w osiąganiu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach:

- fizycznej,
- psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej),
- społecznej,
- duchowej,

Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, dojrzałość psychiczną – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczną – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchową – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka; dzielące się odpowiedzialnością; wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

3. JAK NALEŻY ROZUMIEĆ DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE?

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności)
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmocnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

4. POZIOMY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Profilaktyka I stopnia - nakierowane na osoby, które nie wykazują jeszcze dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy wyposażyć ich w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie.

Profilaktyka II stopnia –wszelkie działania kierowane są do osób, w których rozwoju lub zachowaniu pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń, a jej celem jest zahamowanie rozwoju dysfunkcji i przywrócenie funkcjonalności.

Profilaktyka III stopnia – obejmuje osoby, które dzięki oddziaływaniom korekcyjnym, terapeutycznym czy rehabilitacyjnym odzyskały sprawność i funkcjonalność, a teraz wracając do swojego naturalnego środowiska potrzebują wsparcia, które pomoże im w readaptacji i uchroni przed nawrotem trudności.

5. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

- Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajomienie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.

- Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.
- Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
- Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
- Wspomaganie w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.
- Wychowanie do wartości: bezpieczeństwo, dyscyplina, kreatywność, odpowiedzialność, miłość, lojalność, nauka, zrozumienie, wspólnota, piękno, sprawiedliwość, mądrość, przyjaźń, wiedza,

Zakładamy, iż w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczo-profilaktycznego uda się nam przygotować uczniów do zgodnego współżycia z ludźmi. Będziemy dążyć do tego, żeby nasi wychowankowie byli: uczciwi, wiarygodni, odpowiedzialni, wytrwali, wrażliwi na krzywdę innych, kreatywni, przedsiębiorczy, aby nie stosowali przemocy słownej, fizycznej i psychicznej, mieli wysoką kulturę osobistą i gotowość do uczestnictwa w kulturze. Ważne jest też, aby uczniowie przestrzegali zasad zdrowego stylu życia, nie ulegali nałogom, kształtowali postawy obywatelskie, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji, pogłębiali świadomość ekologiczną, poznawali dziedzictwo kulturowe naszego narodu, Europy i świata i rozwijali swoje zainteresowania i pasje.

6. PROGRAM PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZY OPRACOWANY ZOSTAŁ W OPARCIU O :

- obowiązujące przepisy prawa
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły
- diagnozę oczekiwań rodziców przeprowadzoną badaniami na temat kluczowych celów wychowawczych stawianych przez rodziców w procesie wychowawczym na temat przyszłości ich dziecka oraz oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły i szkolnych specjalistów w zakresie wspomaganie dziecka w rozwoju
 - ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (na podstawie wyników egzaminów państwowych uczniów kończących poprzedni etap edukacyjny, wyniki testów wewnątrzszkolnych, wyniki olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, wolontariat, samorządność itp.)
 - identyfikacji środowiska lokalnego
 - zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownia, sala gimnastyczna) zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (wolontariat uczniowski).

7. SYLWETKA ABSOLWENTA

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień cechować będzie posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący szkołę:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak nie bezkrytycznie
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad które wyznaczają kierunek jego działania
 - umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania
 - jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią
 - potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata
 - jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym
 - jest **samodzielny**, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy
 - potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne.

8. OBSZARY DZIAŁAŃ

Działania wychowawcze – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej.

Działania edukacyjne – mających na celu poszerzanie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, opierania się naciskom otoczenia, oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów.

Działania informacyjne– na temat skutków zachowań ryzykownych z uwzględnieniem edukacji prawnej.

Działania profilaktyczne wspierających uczniów:

- w rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmując działania ograniczające zachowania ryzykowne
- którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych
- u których rozpoznano wczesne objawy zażywania środków odurzających i psychoaktywnych.

9. UCZESTNICZY PROGRAMU

Rodzice

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji. W naszej szkole pamiętamy o tym, że uczniowie otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości, w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie, często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele, wychowani są w poczuciu bezpieczeństwa, uczą się ufać sobie i innym, otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieci, które mają trudności w nauce potrzebują naszego zrozumienia, wsparcia.

Wychowawcy

Prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie, poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków, uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości, realizują w toku pracy wychowawczo-profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują pomoc psychologiczno-pedagogiczną w swojej klasie.

Nauczyciele

Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy. Nauczyciele mają obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci, wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przewyżczeniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb, odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

Uczniowie

Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.

Pedagog szkolny

Udziela pomocy dzieciom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej oraz dzieciom, które padły ofiarą przestępczości. W sposób zdecydowany reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów. Współpracuje z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez dzieci, szczególnie z rodzin zaniebanych środowiskowo. Współpracuje z policją, z sądem dla nieletnich, z kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Kształtuje u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów. Prowadzi zajęcia terapeutyczne z dziećmi: indywidualne i grupowe, stosuje profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów. Organizuje spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udziela wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracuje z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów.

10. ZADANIA PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE REALIZOWANE W ROKU SZKOLNYM 2017-2018

A. <u>sfera fizycznego rozwoju ucznia – „edukacja zdrowotna”</u>		
Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Wspomaganie uczniów w rozwoju ukierunkowane na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej – kształtowanie postaw sprzyjających zdrowiu.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, estetykę własną i otoczenia; utrzymanie higieny ciała i dbałość o schludny wygląd • nabywanie umiejętności zdrowego stylu życia, umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego – zajęcia z wychowawcą • kształtowanie sprawności fizycznej i odporności. Rozwijanie nawyku uprawiania sportu i posiadanych predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • działania informacyjne – dostarczanie wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia • długofalowe wspieranie ucznia w rozwoju i zdrowym stylu życia poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - realizację zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej - prowadzenie pogadanek na godzinach wychowawczych zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej - organizację wypoczynku w czasie wolnym, konkursów dotyczących zdrowego stylu życia - organizację kół zainteresowań promujących zdrowy styl życia - lekcje wychowania fizycznego, biologii, przyrody, informatyki, edukacji wczesnoszkolnej, techniki i edukacji dla bezpieczeństwa

<p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności interpersonalnych, • kształtowanie umiejętności kontrolowania emocji i radzenia sobie ze stresem • kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji • zachowanie zasad bezpieczeństwa poruszania się na drogach i ulicach (bezpieczna droga do szkoły). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie w umiejętności skutecznego dbania o własne zdrowie • spotkania ze specjalistami • gazetki ściennie i ulotki • udział w ogólnopolskich akcjach i konkursach prozdrowotnych • spotkania z higienistką szkolną i pedagogiem • działalność szkolnego koła PCK
<p>Ugruntowanie wiedzy z zakresu zdrowego odżywiania się, uświadamianie korzyści z aktywności fizycznej. Stosowanie profilaktyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzanie wiedzy na temat zdrowego stylu życia • kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych • dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli o umiejętności dotyczące problematyki związanej z uzależnieniami • nabywanie umiejętności opierania się naciskom otoczenia, nabywanie umiejętności bycia asertywnym – warsztaty edukacyjne • treningi umiejętności odmawiania papierosa, alkoholu, dopalaczy itd. • prowadzenie edukacji przeciwuzależnieniowej. • uświadomienie zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę w zakresie zdrowego odżywiania • realizacja programu profilaktyki uzależnień i rozwijanie umiejętności życiowych • przeciwdziałanie paleniu papierosów (w tym e- papierosa), • uzależnienia od alkoholu – propozycje spędzania wolnego czasu w ruchu, na sportowo bez alkoholu, organizacja konkursów • uzależnienie od używek i dopalaczy – organizacja spotkań dla rodziców, uwrażliwienie na sygnały, które mogą niepokoić <ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze, filmy o uzależnieniach - wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc - spotkania z pielęgniarką szkolną, lekarzem, pedagogiem • zorganizowanie warsztatów terapeutycznych dla nauczycieli i uczniów z zakresu uzależnień • podejmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, presji grupy, realizacja zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie”, • konsultacje ze specjalistami • film edukacyjny • studium przypadku

B. sfera społecznego rozwoju ucznia – „kształtowanie postaw społecznych – relacje”		
Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Przygotowanie uczniów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do podejmowania działań wolontariatu.	<ul style="list-style-type: none"> rozwijanie samorządności uczniów – nauka zasad demokracji pełnienie różnych ról społecznych: klub, drużyna, wspólnota rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. 	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia i warsztaty specjalistyczne (np. akademia, zajęcia dla rówieśników, wystąpienia publiczne) opieka nad samorządem uczniowskim funkcjonowanie drużyny harcerskiej organizacja spotkań ze znaczącymi ludźmi i autorytetami
Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie społecznej, pokojowego rozwiązania problemów, z zachowaniem zasad komunikowania się.	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeganie zasad zdrowego współzawodnictwa prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców „Bezpieczny Internet – kontrola rodzicielska”. 	<ul style="list-style-type: none"> spotkania z Policjantem – skutki prawne związane z występowaniem różnych form agresji, w tym cyberprzemocy zajęcia warsztatowe z pedagogiem szkolnym, nauczycielami wychowania fizycznego, zajęcia z informatyki organizowanie wycieczek szkolnych oraz imprez integrujących środowisko szkolne
Rozwijanie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności za relacje międzyludzkie.	<ul style="list-style-type: none"> realizacja zajęć dydaktycznych z wychowawcą uczących zasad współżycia w grupie podejmowanie działań na rzecz innych uczniów, organizacji, podejmowanie działań w ramach wolontariatu. organizowanie w ramach zespołów klasowych i pozaklasowych pomocy koleżeńskiej uczniom mającym problemy z opanowaniem materiału organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie zajęć z zakresu prawa – poznanie praw i obowiązków wynikających z roli ucznia, członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju zajęcia warsztatowe z psychologiem – rozwijanie empatii prowadzenie szkolnego koła wolontariatu prowadzenie dziennika elektronicznego

C. sfera rozwoju psychicznego – „wartości, normy, wzory zachowań – kultura”		
Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Budowanie systemu wartości – integracja działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły i rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> realizacja zajęć edukacyjnych –kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania innych kultur i tradycji prowadzenie rozmów z uczniami o szkodliwości działania sekt i tzw. nowych ruchów religijnych pomoc uczniom przeżywającym kryzys. 	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia realizowane podczas zajęć na lekcjach języka polskiego, przyrody, geografii, informatyki, wychowania do życia w rodzinie zajęcia z pedagogiem szkolnym spotkania z autorytetami – dostarczenie wzorców osobowych ankieta diagnozująca zapoznanie uczniów ze stosowanymi przez sekty technikami zniewalania człowieka i ich zasięgiem realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne filmy edukacyjne i materiały gazetki edukacyjne, szkolne radio organizowanie indywidualnych kontaktów z pedagogiem, ze specjalistami realizacja zajęć na lekcjach religii realizacja treningu asertywności
Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości i norm oraz kultury zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> realizacja zajęć edukacyjnych na lekcjach z wychowawcą – kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła nauka dobrych manier kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, z wytworami kultury, z dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu rozwijanie szacunku dla kultury, historii narodu i dorobku narodowego popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu czym jest dyskryminacja – przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji stworzenie warunków wyrównywania różnic językowych, kulturowych dla dzieci i młodzieży pochodzącej z innych krajów. 	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie wyjazdów na spotkania ze sztuką np. do teatru, filharmonii, muzeów, wystaw artystycznych realizacja zajęć na lekcjach języka polskiego, lekcjach z wychowawcą – kształtowanie postaw społecznie akceptowanych organizacja wycieczek – umożliwienie kontaktu z wytworami sztuki oraz miejscami pamięci narodowej prowadzenie kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży organizowanie spotkań z pasjonatami i instytucjami kultury prowadzącymi zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów tworzenie okazji do publicznego wypowiedzenia się oraz nauka słuchania innych i szanowania poglądów – oglądanie debat parlamentarnych, prowadzenie debat na zajęciach organizowanych przez nauczycieli np. języku polskim, wychowaniu do życia w rodzinie organizacja konkursów, przedstawień uczniowskich oglądanie spektakli teatralnych na temat „zasad, wartości i norm społecznych” dokonanie diagnozy przyczyn i objawów dyskryminacji realizacja cyklu lekcji wychowawczych spotkania z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą realizacja projektów edukacyjnych finansowanych z funduszy Unii Europejskiej

		<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie infrastruktury szkoły do nauki przez dzieci i młodzież niepełnosprawną • udział w akcjach charytatywnych • gazetka informacyjna
--	--	--

<u>D. profilaktyka zachowań ryzykownych – bezpieczeństwo</u>		
Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Poznanie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych w tym poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie praw i obowiązków ucznia – budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję • rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – poznanie podstaw negocjacji i mediacji • dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach • dostarczenie wiedzy z zakresu prawa na temat postępowania w sprawach nieletnich • przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym • propagowanie wiedzy na temat środków uzależniających oraz prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja zajęć wychowawczo-dydaktycznych na zajęciach z wychowania fizycznego (znajomość zasad bezpieczeństwa podczas korzystania ze sprzętu sportowego, podczas pobytu nad wodą, w górach) • realizacja zajęć na lekcjach z pedagogiem szkolnym – poznanie instytucji, do których należy się zwrócić w przypadku występowania przemocy fizycznej lub psychicznej • organizacja spotkań z Policjantem • konsultacje z pedagogiem • realizacja zajęć Edukacji dla bezpieczeństwa – poznanie zasad ostrzegania ludności o zagrożeniach • realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą • programy edukacyjne- telewizyjne, spektakle teatralne • filmy edukacyjne i materiały • gazetki edukacyjne, szkolne radio
Kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> • uświadamianie negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikające z anonimowych kontaktów • bezpieczne organizowanie zajęć ruchowych (wychowania fizycznego) i poruszania się po drogach • bezpieczne korzystanie ze środków komunikacji publicznej – przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom problemowym • rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci • nauka obrony przed naciskiem otoczenia (w tym na reklamę) • organizowanie spotkań dla rodziców – uświadamianie zagrożeń płynących z Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja zajęć na lekcjach informatyki, języka polskiego • rozmowy, pogadanki, zajęcia warsztatowe na temat uzależnienia od Internetu • zajęcia z wychowawcą, na lekcjach informatyki, WOS – tematyka lekcji na temat zamieszczania i rozpowszechniania informacji w sieci • prowadzenie treningu asertywności • prowadzenie zajęć profilaktycznych – Co to jest stalking?

11. SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE

<u>Organizacja zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów</u>		
Zadania wychowawczo-profilaktyczne	Sposób realizacji	Dokumentacja/odpowiedzialni za realizację zadań
<p>I. Zdrowie: edukacja zdrowotna 1. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kreowanie środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych w organizacjach działających w szkole • uczestnictwo w konkursach profilaktycznych • realizacja programów profilaktycznych • rozmowy indywidualne • projekcja filmów i prezentacji multimedialnych • ankietowanie • redagowanie gazetek tematycznych • kontynuacja programu „Szkoła promująca zdrowie” • uczestnictwo w projektach • badania przesiewowe i profilaktyczne badania lekarskie • realizacja programu dla uczniów „Opieka zdrowotna i aktywność fizyczna jako główne czynniki prowadzenia zdrowego życia” • ćwiczenia śródlekcyjne w formie zabaw ruchowych • gimnastyka korekcyjna • zajęcia z logopedii • pogadanki o wpływie hałasu na zdrowie i psychikę • pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w okolicy (koło szachowe, SKS) • organizowanie wycieczek krajoznawczych, rekreacyjnych, rajdów turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele prowadzący koła zainteresowań - dzienniki zajęć kół zainteresowań • pedagog szkolny - dziennik pedagoga • wychowawcy klas - dzienniki zajęć lekcyjnych • nauczyciele koordynatorzy projektów scenariusze projektów – dokumentacja pedagoga • pielęgniarka szkolna/dokumentacja pielęgniarki szkolnej w ciągu całego roku. • nauczyciele - dziennik lekcyjny, dzienniki specjalistów • lekcje wychowawcze - dzienniki zajęć specjalistów
<p>2. Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej, kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • instruktaże dotyczące prawidłowego odżywiania się i prawidłowej higieny • pogadanki w gabinecie pielęgniarki i na spotkaniach z rodzicami • spotkania z dietetykiem • program profilaktyki próchnicy • gazetki na korytarzach szkolnych i w klasach na temat zasad zdrowego stylu życia • konkursy plastyczne • okresowe kontrole czystości – za zgodą rodziców • kształtowanie nawyku mycia rąk przed posiłkami i po pobycie w toalecie • realizacja programów promujących zdrowy i bezpieczny styl życia oraz Programów Profilaktycznych i inne działania promujące zdrowie i zachowania prozdrowotne • realizacja działań promujących zdrowie • akcje propagujące spożywanie zdrowej żywności, owoców, warzyw i soków • rozeznanie, czy uczniowie zjadają drugie śniadanie • akcja „Szklanka mleka”, „Warzywa i owoce w szkole” 	<ul style="list-style-type: none"> • dietetyk, pielęgniarka szkolna – organizacja spotkań, pogadanek • lekarz stomatolog/pielęgniarka szkolna • nauczyciele organizatorzy konkursów/ scenariusze imprez i konkursów • nauczyciele /wychowawcy • przeszkoleni nauczyciele, wg odrębnego planu na zajęciach w każdej klasie • zajęcia z wychowawcą klas • dokumentacja intendenta • dzienniki zajęć nauczycieli i wychowawców • dziennik zajęć pedagoga.

	<ul style="list-style-type: none"> • posiłki dla uczniów z rodzin najuboższych • rozmowy, pogadanki na temat kulturalnego spożywania posiłków. • 	
3. Profilaktyka zagrożeń	<ul style="list-style-type: none"> • środki i substancje psychoaktywne – wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy (narkomania, dopalacze, alkohol, nikotyna) • organizacja konkursu na temat używek dla uczniów klas IV-VI • organizacja konkursów na temat narkomanii, dopalaczy, HIV dla uczniów klas VI-VIII • gazetki ściennie • bieżące informowanie rodziców o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o podejrzaniach. 	
II. Kształtowanie postaw społecznych – relacje 1. Zapoznanie z podstawowymi prawami ucznia i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z Prawami dziecka i ucznia • uświadamianie uczniom do kogo należy zwrócić się po pomoc w razie potrzeby • prowadzenie pogadek na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka • propagowanie informacji dotyczących zasad dobrego wychowania • egzekwowanie zasad wynikających ze Statutu Szkoły i WSO oraz Kodeksu Ucznia – uczniowie znają swoje prawa i obowiązki • konsekwentna ocena zachowań uczniów, odwoływanie się do regulaminu w sytuacjach wymagających interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele klas/Kodeks praw i obowiązków ucznia • wychowawcy/Zasady dobrego wychowania – gazetka szkolna • wychowawcy/System oceniania, arkusze ocen ucznia.
2. Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, przestrzegania obowiązujących reguł, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się, dobry klimat w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają i stosują formy dobrego zachowania organizowanie imprez kulturalnych z zachowaniem obowiązujących reguł • organizowanie wieczorów poetyckich, konkursów „mistrz życzliwości, mistrz kultury bycia” – indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym • uczenie właściwych zachowań wobec osób agresywnych i obcych (negocjacja, żart, rozładowanie napięcia), treningi interpersonalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy - scenariusze imprez kulturalnych • wychowawcy klas • dokumentacja wychowawcy klasy - dziennik pedagoga.

3. Profilaktyka zagrożeń.	<ul style="list-style-type: none">• uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań takich jak: agresja, przemoc psychiczna, zachowania dyskryminacyjne, cyberprzemoc• systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją• respektowanie zbioru zasad przez uczniów obowiązujących w szkole – pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą• zajęcia warsztatowe o tematyce profilaktyczno-wychowawczej• realizacja programu „Znam inne rozwiązanie – program przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole”• stała współpraca pracowników szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów – reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania• organizacja spotkań z Policjantami – odpowiedzialność prawna nieletnich• kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: propagowanie informacji o zagrożeniach cywilizacyjnych (terroryzm, choroby, głód) – jak sobie radzić, gdzie szukać pomocy?	<ul style="list-style-type: none">• pedagog/wychowawcy klas• dzienniki specjalistów.
---------------------------	---	---

<p>III. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych</p> <p>1. Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie procedur bezpieczeństwa w szkole i poza nią i zasadami BHP na lekcjach • organizowanie pogadarek, zajęć warsztatowych, dotyczących bezpieczeństwa • współpraca z ratownikami medycznymi • zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy • uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji • samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej – uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa • samodzielne korzystanie ze stołówki szkolnej przez uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • dokumentacja wychowawcy grupy/klasy • alarmy próbne przeciwpożarowe • dyżury nauczycieli w czasie przerw • dziennik pedagoga • dziennik bibliotekarza.
<p>2. Kształtowanie umiejętności porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnej, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • korzystanie z różnych źródeł informacji – wykorzystanie projektów • prelekcje i pogadanki dla rodziców uczniów klas I – III • dzień Bezpiecznego Internetu • udział uczniów w różnych konkursach dotyczących profilaktyki uzależnienia od Internetu • indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznaczeni nauczyciele –zgodnie z odrębnym harmonogramem

3. Profilaktyka zagrożeń.	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: omawianie zagrożeń związanych z cyberprzemocą, uświadamianie potrzeby ochrony danych osobowych, spotkania z przedstawicielami Policji (analiza konsekwencji zachowań przemocy w sieci, możliwość szukania pomocy), co to jest stalking – jak sobie z nim radzić? współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia - diagnozowanie środowiska ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, procedury „Niebieskie Karty” - uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach z psychoterapeutą ds. pomocy rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> pedagog, wychowawcy, lekcje informatyki, dzienniki zajęć przedstawiciele Policji, przedstawiciele fundacji/materiały informacyjne
IV. Wartości, normy, wzory zachowań – kultura 1. Kształtowanie poszanowania dla tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowanie innych kultur. 2. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi niezależnie od statusu materialnego, religii, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.	<ul style="list-style-type: none"> kultywowanie tradycji i obyczajów regionu, w którym funkcjonuje szkoła uczniowie dokonują analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają uczniowie mają szacunek do kultury i dorobku narodowego – biorą udział w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym, uczestniczą w wycieczkach i lekcjach muzealnych, składają hołd pamięci poległym – rozwijają umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca uczniowie rozwijają świadomość na temat zasad humanitaryzmu 	<ul style="list-style-type: none"> dokumentacja szkolna kalendarz przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy
3. Profilaktyka zagrożeń.	<ul style="list-style-type: none"> przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji poprzez organizację pogadanek przedstawienia, filmy edukacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> uczestnictwo uczniów w działaniach dziennik zajęć pedagoga, wychowawcy.

<u>Organizacja działań dla rodziców</u>	
Zadania	Formy realizacji
Informowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach wychowawczo-profilaktycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie rodziców z programem wychowawczo-profilaktycznym • dni otwarte szkoły – kierowanie informacji do rodziców • przekazywanie na bieżąco informacji o realizowanych programach wychowawczo-profilaktycznych za pomocą e-dziennika, poczty elektronicznej, strony internetowej szkoły, gazetek ściennych w szkole
Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach, trudnościach i problemach uczniów za pomocą dziennika elektronicznego, podczas rozmów indywidualnych, zebrań klasowych • rozmowy indywidualne z pedagogiem, psychologiem szkolnym, dyrektorem szkoły • informacje na temat niskiej frekwencji – pisemne • współpraca z radą rodziców w zakresie pomocy materialnej dla uczniów potrzebujących wsparcia, dożywiania, dofinansowania wycieczek
Przekazywanie wiedzy na temat problemów wychowania i profilaktyki	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja spotkań, warsztatów dla rodziców ze specjalistami nt. uzależnienia od dopalaczy, Internetu • organizacja warsztatów np. na temat „Bezpieczny Internet”; „Jak sprawować kontrolę rodzicielską”; „Co to są dopalacze”; konsekwencje prawne zachowań agresywnych, sprzedaży i posiadania używek • warsztaty: zaspokojenie potrzeb psychicznych dziecka (miłość, akceptacja, szacunek, troska) jako podstawa wychowania • upowszechnianie materiałów edukacyjnych • doskonalenie umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami • organizowanie spotkań z rodzicami – dostarczenie informacji jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji • indywidualne konsultacje z wychowawcą i pedagogiem

<u>Organizacja działań dla nauczycieli</u>	
Zadania	Formy realizacji
Organizacja doskonalenia zawodowego – kursy, warsztaty, szkolenia.	<ul style="list-style-type: none"> • dostarczanie nauczycielom informacji o dostępnych formach doskonalenia poza szkołą na temat np. dostosowania warunków wychowawczych do potencjalnych obszarów dyskryminacji.
Organizacja wewnątrzszkolnego doskonalenia. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji.	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja szkoleniowych rad pedagogicznych, np. z zakresu efektywnych metod uczenia się „Mnemotechnika”; Negocjacje i mediacje” • uzyskanie wiedzy na temat norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego
Propagowanie literatury na temat profilaktyki w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnianie materiałów szkoleniowych • gromadzenie literatury na temat szkolnej profilaktyki.

12. EWALUACJA PROGRAMU

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji szkole pedagoga, psychologa szkolnego i innych nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców,
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań pielęgniarki dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Działania ewaluacyjne będą polegały na:

- * zidentyfikowaniu celu ewaluacji i sformułowaniu pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na jego osiągnięcie
- * opracowaniu planu i strategii dokonania ewaluacji
- * zaplanowanie sposobu opracowania wyników ewaluacji i ich udostępnienie społeczności szkolnej

Ewaluacji programu wychowawczo-dydaktycznego, dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu oceniając rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Z wnioskami z prowadzonej ewaluacji poinformowana zostanie rada pedagogiczna na zebraniu kończącym rok szkolny.

13. OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

- Konstytucja RP art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust.1
- Konwencja o Prawach Dziecka z dn. 20.11.1989r. (Dz. U. Z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm., art. 3, 19, 33) □
- Ustawa o systemie oświaty z dn. 7.09.1991r. (Dz. U. z 2004r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) - art.54 ust.2 pkt. 1
- Program polityki prorodzinnej państwa z dn. 17.11.1998r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 21.05.2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r., nr 61 poz.624 i Dz. U. z 2002r. nr 10, poz. 96 oraz Dz. U. z 2003r. nr 146, poz.1416 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 12.08.1999r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka (Dz. U. z 1999r. nr 67 z późn. zm.)

